

*Guy Coponet, zwaar gewond bij de aanval, zijn echtgenote Janine, en zuster Danielle.
Alle drie waren aanwezig bij de Mis van priester Hamel op 26 juli ©Luc Adrian*

Merktekens

Op 26 juli 2016 onderbreken 2 jihadisten de morgenmis die dagelijks opgedragen wordt in de kerk van de heilige Stefanus te Saint-Etienne-du-Rouvray, een voorstad van Rouen. Drie vrouwelijke religieuzen en drie leken, waarvan één echtpaar, Guy en Janine Coponet, nemen eraan deel. Na een macabere encenering, snijden zij de celebrant, priester Jacques Hamel, de keel over, daarna proberen zij Guy Coponet te doden. Zij worden neergeschoten wanneer zij de kerk verlaten.

“Ziet ge de koeien?” vraagt de dame aan de telefoon. – Ja, antwoordt de journalist uit Parijs. Ik zie zes koeien, men zou zeggen dat zij grazen. – Zij grazen reeds meer dan twintig jaar, zegt Madame Coonnet: zij zijn van plastic. Goed, u slaat rechts van de koeien in dan de tweede naar links. U wordt verwacht.”

Met deze surrealistische dialoog, slaan we een steegje in met huisjes in rode baksteen en vuursteen, dat op de spoorlijn Paris – Le Havre uitloopt. Het “ronde punt met de koeien” is één van de knooppunten van Saint-Etienne-du-Rouvray, een arbeiderswijk van een voorstad ten zuiden van Rouen. Daar tegenover, de kliffen van de Seine. De basiliek van Bonsecours en het kerkhof liggen hoog, langs de helling, waar de stoffelijke resten rusten van priester Jacques Hamel, op 26 juli door twee jonge jihadisten vermoord terwijl hij de Mis opdroeg in de kerk van de heilige Stefanus.

Guy et Janine Coponet wachten ons op in hun tuintje. Dit echtpaar dat de 63e verjaardag van hun huwelijk viert, heeft nooit vragen van journalisten willen beantwoorden. Guy wordt in de pers slechts vermeld als mijnheer C. Toch hebben zij aanvaard “*Famille Chrétienne*” te ontvangen. In hun zitkamer, voor het Normandische dressoir, naast de pendule waarvan het gerinkel duidelijk één voor één de twee uren van het interview zal laten horen, komt Danielle Delafosse erbij zitten. Zij nam die dinsdag met twee van haar medezusters eveneens deel aan de Mis in Sint-Anna. Het is zij die alarm sloeg. Samen, delen Danielle, Janine en Guy mee wat ze nooit gezegd hadden.

Guy Coponet, u had moeten dood zijn?

Guy Coponet – Ja. Ze hebben mij drie messteken gegeven, in de arm, op de rug en de keel. De dokter van de Spoeddienst die mij verzorgd had, zei me: “*Er lag een goddelijke hand op u want geen enkele van de steken heeft een vitaal orgaan geraakt. Maar het was er dicht tegen ... Het is als een wonder!*”

Dat “wonder”, ziet u dat als een teken?

Guy – De Heer heeft toegelaten dat ik overleef om van Zijn barmhartigheid te getuigen. Dat is zwaar voor mij: ik val niet graag op. Ik ben een arbeider op pensioen, ik hou van het verborgen leven te Nazareth. Ik vind het verschrikkelijk in de schijnwerpers te staan.

Wat was het hardst voor u in deze beproeving?

Guy – Filmen. De twee jonge moordenaars hebben me verrast met een berenmuts. Ze hebben mij bij de kraag gepakt, ze stopten een camera in mijn handen en zeiden: *“Papy, en nu filmen”*. Zij kwamen zelfs de kwaliteit van de beelden verifiëren en of ik niet te veel beefde. Ik heb de moord op mijn vriend, priester Jacques, moeten filmen! Ik ben er nog steeds niet goed van. Een vuile *“truc”*, dat theater, die inscenering. Zij wilden een video maken, om via de sociale netwerken de wereld rond te gaan, wat hun de eretitel van *“martelaar”* voor Allah zou opleveren. Zij namen zelfs de tijd om zich met scotch te omgorden, om ons te laten geloven dat zij zich gingen opblazen, doch meer dan scotch was het niet. Maar dat hoorden wij pas nadien ...

Na de verschrikking gefilmd te hebben, heeft één van de moordenaars u gegrepen. Heeft u zijn blik gekruist?

Guy – Ja. En ik heb hem gevraagd of hij kinderen had. Ik zei nog: *“Denk aan uw ouders, ge bent op de verkeerde weg, ge gaat hen dood maken van verdriet”*. Hij stak mij en sleurde me daarna van de altaartrappen. Alles zag rood, maar ik gaf mij er geen rekenschap van dat het mijn bloed was. Op dat moment had ik geen pijn. Ik drukte op mijn keel omdat het eruit spuitte.

Janine Coponet, u vierde die dag de 87e verjaardag van Guy, en u ziet voor uw ogen dat uw man de keel overgesneden wordt ...

Wat ging er door u heen?

Janine – Ik was in shock, doodsbang. Ik herinner me dat ik mijn Guy toevertrouwd heb aan de heilige Theresia en priester Marie-Eugène. In enkele seconden ziet men heel zijn leven aan zich voorbijgaan. Ik dacht: *“Guy gaat ons laatste achterkleinkind niet zien, het is één maand – wij hebben vijf kinderen; we zullen onze huwelijksverjaardag ook niet kunnen vieren ...”*.

Dacht u dat Guy dood was?

Janine – Natuurlijk! Na drie messteken ... Eén van de moordenaars duwt een pistool in mijn nek – nadien zal ik horen dat het een neppistool was – en duwt me naar de uitgang van de kerk. Ik keer me toch nog om, om een laatste blik te werpen op mijn Guy en merk dat één van zijn benen beweegt! Ik zeg tegen mezelf: *“Hij leeft. O Heer, dank U!”*.

Zuster Danielle – Ik, ik ben tijdens de moordpartij ontsnapt. Kermiche had zich op Jacques geworpen, die met zijn gezicht naar de hemel gevallen is; Petitjean (de andere moordenaar, nvdr) geeft Guy een snijwonde. *“Ge moet bewegen, zei ik tot mezelf, ge gaat u toch niet de keel laten oversnijden zonder iets te ondernemen!”* Ik ben geen groot sportman, maar voel op dit ogenblik een granaat tegen mijn rug. Een buurvrouw liet me binnen. Ik heb de hulpdiensten opgebeld. Zij kwamen hals over kop aan. Guy – Ik dacht dat ik dood was. Het was dus niet heel moeilijk om te doen alsof (*hij lacht*). Dit gezegd zijnde, bleef het bloed stromen. Ik heb gebeden zoals nog nooit in mijn leven. Alle heiligen passeerden de revue. Eerst de kleine broeder Charles, hij werd in de woestijn ook door islamitische hand gedood.

Waart gij zelf in een grote woestijn?

Guy – Dat is het minste dat men kan zeggen (*lachen*)! In mijn binnenste heb ik mijn geliefkoosd gebed gezegd: *“Mijn Vader, ik vertrouw mij aan U toe, doe met mij wat Gij wilt ... Ik leg mijn ziel in Uw handen.”* Ik was er, in Zijn handen. Vooral na een Mis!

Juist voor zijn keel doorgesneden werd, heeft priester Jacques twee keer geroepen: *“Ga weg, satan”*.

Ziet hij het kwaad in actie?

Zr. Danielle – Ongetwijfeld. Dat wil niet zeggen dat Kermiche bezeten was, maar dat satan aan het werk was, op een krachtige manier. Priester Jacques heeft het kwaad willen uitdrijven. Het waren zijn laatste woorden. Satan houdt niet van de Eucharistie ...

Wat gebeurt ondertussen in de kerk?

Zr. Danielle – De moordenaars lijken een beetje te kalmeren, nadat zij met hun neppistolen op de banken geklopt hebben – als wapen hadden zij namelijk alleen messen. Toen is een ongelooflijk gesprek op gang gekomen tussen Kermiche en H  l  ne,   n van mijn medezusters. Zij hadden haar juist gedwongen naast Janine te zitten: “Bent u bang om te sterven? begint Kermiche tegen H  l  ne. – Nee, antwoordt zij. Hij is verwonderd: *waarom niet? – Omdat ik in God geloof en weet dat ik gelukkig zal zijn*”.

Denkt u dat deze woorden hem konden raken?

Zr. Danielle – Hoe kan men dat weten? Hij fluistert: *“Ik geloof ook in God en ben niet bang voor de dood”*. Daarna roept hij uit: *“Jezus is een mens, geen God!”*.

Janine – Dit pseudo -“theologische” gesprek was surrealistisch, bij twee uitgestrekte lichamen, badend in bloed ...

Guy – Ik, ik bleef de dode spelen. Zij gingen weg, het knetterde. Er was een immense stilte. Ik probeerde te roepen: *“Is er iemand?”*, maar geen enkel geluid kwam uit mijn keel. Ik probeerde nog eens: *“Is er echt niemand?”*. Niets. Ik voelde mij in de steek gelaten. Op dat ogenblik hoor ik: *“Open de deur!”*. Alsof ik de deur kon openen in de toestand waarin ik was ... *(In feite maakt de BRI zich klaar om binnen te stormen, niet wetend of er andere terroristen binnen waren, nvdr.)* Ineens, veel mensen. Een dokter buigt zich over mij terwijl ik de laatste zin van mijn *Wees gegroet* bidt *“... in het uur van onze dood. Amen”*. Hij zegt: *“Er wordt voor u gezorgd, maak u geen zorgen”*.

Guy, u kan bidden terwijl uw bloed wegstroomt?

Guy – Ik was ervan overtuigd dat ik ging sterven, maar ik bad. Ik keek naar mijn leven en was rustig. Nooit ben ik zo sereen geweest. Helemaal in vrede. Ik had geen enkele wroeging, er was alleen liefde in mij. Eigenlijk was het een moment van groot geluk.

U gaat ons nog jaloers maken! Heeft u een “gebruiksaanwijzing” om goed te sterven?

Guy – Overgave. Totale overgave ... Naar het voorbeeld van broeder Charles en de Maagd Maria. Ik heb tot haar gebeden als nooit tevoren. Ik wist dat ik in goede handen was. Met haar, was ik klaar om “Amen” te zeggen.

Janine – Gedurende die tijd bleven de twee jihadisten discuteren. Een van hen vraagt zuster H  l  ne: *“Kent u de Koran? – Ja, ik heb de Koran gelezen, antwoordt zij. Wat mij treft, zijn de sourates die over vrede spreken.”* Kermiche reageert: *“Vrede? Wanneer u op televisie zult komen, zult u aan de autoriteiten zeggen: zolang er bombardementen zijn in Syrië, zullen er aanslagen zijn in Frankrijk. Alle dagen.”* Ik denk dat het eerder een drogreden was ... Zij hadden slechts propaganda van Internet in hun hoofd.

Zr. Danielle – Het zijn jongeren die geen enkele culturele of religieuze bagage hebben. In een leeg hoofd, kan men eender wat stoppen ...

Janine, het is op dat ogenblik dat u Kermiche toelating vraagt om te gaan zitten?

Janine – Ik kon niet meer. Hij antwoordt mij zonder aarzelen, beleefd: *“Ja, ga zitten, mevrouw”*. Op dat ogenblik vraagt zuster H  l  ne, eveneens uitgeput, naar haar wandelstok die was blijven staan. Kermiche haalt de stok en geeft hem haar.

Wat gebeurt er dan?

Janine – De klok luidt 10u30. Mijn Guy ligt reeds vijfenveertig minuten voor dood ... Zij duwen ons naar buiten. De sirenen loeien. We gaan door de deur. Politie mannen nemen ons vast. De moordenaars gaan naar buiten en roepen *“Allahou akbar”*. De agenten schieten. De twee

jongemannen sterven ter plaatse. Een vrouwelijke agent verbergt me achter een auto. Zij weent.

Bizar: zij weent en ik kan sinds de dood van mijn vader niet meer wenen ...

Zr. Danielle – Het is zelfmoord. Zij wilden sterven. Ik verlang ernaar hun in de hemel te kunnen vragen: *“Waarom dat allemaal?”*. Om te kunnen begrijpen.

Kan men vergeven?

Guy – Ik zal dat slechts ten volle kunnen ten overstaan van God, met Zijn genade.

Janine – Op dit moment wordt vooral voor hun familie gebeden. Ik denk bijzonder aan hun mama die zich moeten beklagen: *“Mijn zoon is gek geworden!”*. Zij gaan hier niet vlug van bekomen. Guy en ik zeggen tegen mekaar, dat we hen graag zouden ontmoeten om te proberen het te begrijpen en hen tot bedaren te brengen.

Janine, toen zij u buiten de kerk duwden, wist u toen of uw man nog in leven was?

Janine – Nee. Wij, gijzelaars, wij gingen schuilen bij de kruidenier op de hoek, die opgeëist was als eerste hulppost. Daar heb ik een uur later vernomen dat mijn man nog leefde, goed verzorgd werd en dat hij het zou halen door de transfusies van bloedgevers. Ik zeg tot mezelf: *“Chic, we kunnen onze 65e huwelijksverjaardag toch vieren”*.

Aan u is een “wonder” gebeurd. Maar niet aan priester Jacques: hij heeft er het leven bij in gelaten. Hoe legt u die “onrechtvaardigheid” uit?

Zr. Danielle – Dit heeft niets met rechtvaardigheid te maken. Laat ons zeggen, dat het niet hetzelfde wonder is. Jacques was achtenvijftig jaar priester. Hij had juist het offer van Christus opgedragen toen hij evenals het Lam geslacht werd, dat hij gediend en heel zijn leven opgedragen had. Hij was onmiddellijk dood. Hij is de eerste priester die door de hand van een jihadist op Europese bodem gedood werd in deze 21e eeuw. Een nieuwe martelaar.

Zuster Danielle, u ontvangt veel moslimgezinnen in uw dispensarium. Kent u de familie Kermiche?

Zr. Danielle – Ja. Zij is helemaal “verloren”. De ouders kunnen niet begrijpen dat één van hun kinderen die barbaarse daad heeft kunnen stellen. Adel was in psychiatrische behandeling. Want we staan hier voor complexe gevallen waar psychologische fragiliteit, existentiële leegheid, godsdienstige en culturele onwetendheid met elkaar vermengd zijn ... Een Molotovcocktail, klaar om te exploderen: de vlam die het vuur aan de lont steekt, kan de preek zijn van een gekke imam op Internet.

Wil u zeggen dat er een panne is in de overdracht van ouders op kinderen?

Zr. Danielle – De panne is totaal! Gisteren ontving ik vijf jongeren van 5 tot 12 jaar oud. Niet onder controle te houden. Ik was kwaad, maar hoe kan men het hen kwalijk nemen?

Kunt u voor uw moordenaars bidden?

Guy en Janine – We kunnen juist zeggen: *“Vader, vergeef het hun want ze weten niet wat zij doen”*.

Doet het u **verlangen** om terug naar de Mis te gaan?

Guy en Janine – Ja ! We staan te midden van een immens mysterie: dat van Christus die Zijn leven geeft voor ieder van ons. Hij heeft het gegeven voor onze moordenaars. De Eucharistie geeft licht op het drama dat wij pas hebben meegemaakt. Wij zijn nog nooit zo gelukkig geweest.

“Martelaar”

“We moeten tot hem bidden, want hij is een martelaar”, zei paus Franciscus op 14 september toen hij over priester Jacques Hamel sprak tijdens een Mis die opgedragen werd in aanwezigheid van Mgr. Dominique Lebrun, aartsbisschop van Rouen, evenals tachtig gelovigen van het bisdom, en hij insisterde: *“Zorg dat hij vereerd wordt!”*.

“Martelaar”. Dat is ook de titel van een boek gepubliceerd bij Le Cerf over het leven en de dood van priester Jacques Hamel. Getroffen door de planetaire emotie die volgde op de moord op de priester van Rouen, doet de Belgische historicus Jan De Volder onderzoek naar de omstandigheden van deze

tragedie. Hij verzamelt confidenties van naastbestaanden over de roeping en het engagement van deze nederige pastoor, die altijd zou gekozen hebben om in de periferie te staan. **“Dat een priester voor zijn volk en het Evangelie zou leven, dat hij zo in de liturgie zou geloven dat hij haar ook voor een klein aantal mensen opdraagt, met heel het geloof en de vereiste waardigheid, is alles behalve banaal, schrijft Andrea Riccardi in zijn voorwoord. (...) De Kerk van Frankrijk, die in een gelaïciseerd land zeker in de minderheid is, en soms door traditonalisten van dit land bekritiseerd wordt, wat ook binnen de Romeinse Curie gebeurt, is alles behalve een nietszeggende overlevingsdaad. Het is een realiteit die arm is aan rijkdom en politieke invloed, maar niet aan betekenis, ook niet voor Fransen met andere gevoeligheden”.** Is het niet dit “symbool” dat de moordenaars hebben willen doodsteken?

« Qu’un prêtre vive pour son peuple et pour l’Évangile, qu’il croie à la liturgie au point de la célébrer pour un petit nombre de personnes, avec toute la foi et la dignité requises, est tout sauf banal, écrit Andréa Riccardi dans sa préface. [...] L’Église de France, certes minoritaire dans un pays laïc, parfois critiquée par les traditonalistes sur ses terres, comme il lui arrive de l’être au sein de la Curie romaine, est tout sauf une survivance insignifiante. C’est une réalité pauvre en ressources et en influence politique, mais non pas en signification, y compris pour les Français d’autres sensibilités. » N’est-ce pas ce « symbole » que les tueurs ont voulu poignarder ?

Vert. Maranatha-gemeenschap